

UZP/DKD/WKZ/421/9( )/16/KL
KNZ/4/16/DKD - KZ/1240/14/DKD
KNZ/5/16/DKD - KZ/1319/14/DKD
KNZ/6/16/DKD - KZ/1320/14/DKD
KNZ/7/16/DKD - KZ/1321/14/DKD
KNZ/8/16/DKD - KZ/1322/14/DKD
KNZ/9/16/DKD - KZ/1323/14/DKD
KNZ/10/16/DKD - KZ/1324/14/DKD

**Informacja o wyniku kontroli doraźnej
w zakresie legalności wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki**

Określenie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, które były przedmiotem kontroli

Zamawiający: Miasto Stołeczne Warszawa
Pl. Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa

Rodzaj zamówienia: usługi

Przedmiot zamówienia:

1. wykonanie z najwyższą starannością usługi poligraficznej: skład komputerowy, łamanie, naświetlanie oraz druk 1 336 272 (słownie: jeden milion trzysta trzydzieści sześć tysięcy dwieście siedemdziesiąt dwa) i rozwieszenie przez wykonawcę własnym środkiem transportu do siedzib urzędów dzielnic m.st. Warszawy kart do głosowania dla 9 okręgów w wyborach radnych do Rady m.st. Warszawy zarządzonych na dzień 16 listopada 2014 r. – KZ/1240/14/DKD,
2. wykonanie z najwyższą starannością usługi poligraficznej: skład komputerowy, łamanie, naświetlanie oraz druk i rozwieszenie przez wykonawcę własnym środkiem transportu do siedzib urzędów dzielnic Białołęka, Mokotów, Ochota m.st. Warszawy kart

do głosowania dla okręgów w wyborach radnych rad Dzielnic m.st. Warszawy zarządzonych na dzień 16 listopada 2014 r. – KZ/1319/14/DKD,

3. wykonanie z najwyższą starannością usługi poligraficznej: skład komputerowy, łamanie, naświetlanie oraz druk i rozwieszenie przez wykonawcę własnym środkiem transportu do siedzib urzędów dzielnic Ursynów, Bielany, Wawer m.st. Warszawy kart do głosowania dla okręgów w wyborach radnych rad Dzielnic m.st. Warszawy zarządzonych na dzień 16 listopada 2014 r. – KZ/1320/14/DKD,
4. wykonanie z najwyższą starannością usługi poligraficznej: skład komputerowy, łamanie, naświetlanie oraz druk i rozwieszenie przez wykonawcę własnym środkiem transportu do siedzib urzędów dzielnic Targówek, Rembertów, Praga Północ, Praga Południe, Bemowo m.st. Warszawy kart do głosowania dla okręgów w wyborach radnych rad Dzielnic m.st. Warszawy zarządzonych na dzień 16 listopada 2014 r. – KZ/1321/14/DKD,
5. wykonanie z najwyższą starannością usługi poligraficznej: skład komputerowy, łamanie, naświetlanie oraz druk i rozwieszenie przez wykonawcę własnym środkiem transportu do siedziby urzędu dzielnicy Śródmieście m.st. Warszawy kart do głosowania dla okręgów w wyborach radnych rad Dzielnic m.st. Warszawy zarządzonych na dzień 16 listopada 2014 r. – KZ/1322/14/DKD,
6. wykonanie z najwyższą starannością usługi poligraficznej: skład komputerowy, łamanie, naświetlanie oraz druk i rozwieszenie przez wykonawcę własnym środkiem transportu do siedziby urzędu dzielnicy Wesoła m.st. Warszawy kart do głosowania dla okręgów w wyborach radnych rad Dzielnic m.st. Warszawy zarządzonych na dzień 16 listopada 2014 r. – KZ/1323/14/DKD,
7. wykonanie z najwyższą starannością usługi poligraficznej: skład komputerowy, łamanie, naświetlanie oraz druk i rozwieszenie przez wykonawcę własnym środkiem transportu do siedzib urzędów dzielnic Wola, Żoliborz, Włochy, Ursus, Wilanów m.st. Warszawy kart do głosowania dla okręgów w wyborach radnych rad Dzielnic m.st. Warszawy zarządzonych na dzień 16 listopada 2014 r. – KZ/1324/14/DKD.

Tryb postępowania: zamówienie z wolnej ręki – art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych

Wartość zamówienia:

1. KZ/1240/14/DKD – 651 840,00 zł (154 285,31 euro),
2. KZ/1319/14/DKD – 211 093, 50 zł (49 964,14 euro),
3. KZ/1320/14/DKD – 224 698,80 zł (53 184,41 euro),

4. KZ/1321/14/DKD – 218 103,60 zł (51 623,38 euro),
5. KZ/1322/14/DKD – 55 097,35 zł (13 041,10 euro),
6. KZ/1323/14/DKD – 12 100,20 zł (2 864,02 euro),
7. KZ/1324/14/DKD – 90 743,24 zł (21 793,77 euro).

Łączna wartość zamówienia: 1 820 060,61 zł (430 793,77 euro)

Środki UE: nie

Informacja o stwierdzonych naruszeniach:

W dniach 24 października 2014 r. oraz 6 listopada 2014 r. Zamawiający – Miasto Stołeczne Warszawa – na podstawie art. 67 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 2164), zwanej dalej: „ustawą Pzp”, zawiadomił Prezesa Urzędu Zamówień publicznych (dalej: „Prezes Urzędu”) o wszczęciu postępowań w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp, na usługi poligraficzne dot. kart do głosowania w wyborach samorządowych przeprowadzonych w 2014 roku.

Sygnatura	Data przekazania zaproszenia do negocjacji w trybie z wolnej ręki	Data zawiadomienia Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych	Data zawarcia umowy	Wartość Zamówienia
1. KZ/1240/14/DKD	23.10.2014 r.	24.10.2014 r.	31.10.2014 r.	651 840,00 zł
2. KZ/1319/14/DKD	06.11.2014 r.	06.11.2014 r.	12.11.2014 r.	211 093,50 zł
3. KZ/1320/14/DKD	06.11.2014 r.	06.11.2014 r.	12.11.2014 r.	224 698,80 zł
4. KZ/1321/14/DKD	06.11.2014 r.	06.11.2014 r.	12.11.2014 r.	218 103,60 zł
5. KZ/1322/14/DKD	06.11.2014 r.	06.11.2014 r.	12.11.2014 r.	55 097,35 zł
6. KZ/1323/14/DKD	06.11.2014 r.	06.11.2014 r.	12.11.2014 r.	12 100,20 zł
7. KZ/1324/14/DKD	06.11.2014 r.	06.11.2014 r.	12.11.2014 r.	90 743,24 zł

Zamawiający prowadził przedmiotowe postępowania w procedurze dla wartości przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy

Pzp, gdyż łączna wartość szacunkowa dla zamówień tego samego rodzaju w roku 2014 przekraczała równowartość kwoty 207 000 euro. Postępowania na druk kart do głosowania w wyborach radnych rad Dzielnic m.st. Warszawy oraz na druk kart w wyborach radnych do Rady m.st. Warszawy dla 9 okręgów, były dwoma z trzech prowadzonych równolegle postępowań obejmujących ten sam przedmiot zamówienia. Trzecim postępowaniem, był druk kart do głosowania w wyborach na Prezydenta m.st. Warszawy. Wszystkie wymagały łącznego przygotowania materiałów i oszacowania wartości zamówienia ze względu na tożsamy przedmiot zamówienia. Biorąc pod uwagę powyższe Zamawiający oszacował z najwyższą starannością łączną wartość zamówienia na kwotę 1 820 060,61 zł, co stanowi równowartość 430 793,77 euro, a więc wartość całego zamówienia przekraczała równowartość kwoty 207 000 euro.

Zamawiający uzasadnił udzielenie zamówień w trybie z wolnej ręki koniecznością realizacji zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, polegającego na techniczno-organizacyjnym przygotowaniu zarządzonych na dzień 16 listopada 2014 r. wyborów samorządowych, którego jednym z najważniejszych elementów było przygotowanie druku kart do głosowania w celu terminowego i bezpiecznego zrealizowania tego zadania. Dlatego też według Zamawiającego koniecznym było zastosowanie art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp przy udzieleniu niniejszych zamówień, ze względu na wyjątkową sytuację niewynikającą z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego.

Zamawiający wskazał na spełnienie jednocześnie dwóch przesłanek wynikających z ww. przepisu, a mianowicie:

1) wystąpienie wyjątkowej, niewynikającej z przyczyn leżących po stronie zamawiającego i niemożliwej do przewidzenia sytuacji,

2) zamówienie musi być udzielone natychmiast, a nie można zachować terminów właściwych dla innych trybów udzielenia zamówienia.

W zakresie pierwszej z wyżej wymienionych przesłanek Zamawiający wyjaśnił, iż zgodnie z treścią art. 29 ust. 1 ustawy Pzp opis przedmiotu zamówienia powinien być sporządzony w sposób jednoznaczny, wyczerpujący i dokładny, umożliwiając wykonawcy złożenie ważnej oferty. Dokonanie tak dokładnego opisu przedmiotu zamówienia, w okolicznościach przedstawionych spraw, było zdaniem Zamawiającego w zasadzie niemożliwe (a co najmniej znacznie utrudnione) przed upływem poniższych terminów, które wynikają z kalendarza wyborczego. Zgodnie z kalendarzem wyborczym do dnia:

- 7 października 2014 r. do godz. 24.00 następowało zgłaszanie terytorialnym komisjom wyborczym list kandydatów na radnych, odrębnie dla każdego okręgu wyborczego dla

wyborów do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic m.st. Warszawy,

- 17 października 2014 r. do godz. 24.00 następowało zgłaszanie gminnym komisjom wyborczym kandydatów na wójtów, burmistrzów i prezydentów miast.

Zdaniem Zamawiającego ostateczne zamknięcie list kandydatów (w szczególności w zakresie ich ilości i liczebności) przez Miejską Komisję Wyborczą było warunkiem sporządzenia wyczerpującego opisu przedmiotu zamówienia, a tym samym ostatecznego oszacowania wartości zamówień.

W świetle powyższego wstępny opis przedmiotu zamówienia (a więc uwzględniający zamówienie na druk kart do głosowania obejmujący kandydatów na radnych) był według Zamawiającego możliwy dopiero w dniu 8 października 2014 r., natomiast ostateczny (uwzględniający listy z kandydatami na Prezydenta m.st. Warszawy) dopiero w dniu 18 października 2014 roku. Wyjątkowość sytuacji i jej nieprzewidywalność, o której mowa w art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp, zdaniem Zamawiającego, nie można utożsamiać jedynie z sytuacją wynikającą z działania siły wyższej (awarii, klęski żywiołowej itp.), lecz również z sytuacją nadzwyczajną (a do takiej z pewnością należy zapewnienie wyboru przedstawicieli jednostki samorządu terytorialnego, która odbywa się zazwyczaj raz na cztery lata). Nie bez znaczenia jest również fakt, że okoliczność wyborów samorządowych była sytuacją niezależną od woli i potrzeby Zamawiającego, ponieważ m.st. Warszawa nie miało wpływu zarówno na kalendarz wyborczy, jak i zasady, które musiało brać pod uwagę przy organizacji wyborów, w tym na formaty i wygląd kart do głosowania, które dodatkowo uzależnione były od ostatecznej ilości zgłoszonych kandydatów w wyborach samorządowych (poznanych w terminach wskazanych powyżej).

W zakresie drugiej z wyżej wymienionych przesłanek zastosowania art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp, istotne z punktu widzenia zasadności zastosowania trybu zamówienia z wolnej ręki, były również minimalne terminy określone w przepisach dotyczących określonych trybów udzielania zamówień publicznych. W ocenie Zamawiającego biorąc pod uwagę, że początkowy termin umożliwiający dokonanie opisu zamówienia, a tym samym dokonanie ogłoszenia o zamówieniu, przekazanie zaproszenia do negocjacji, czy też zapytania o cenę, to dzień 8 października 2014 r. wskazać należy (biorąc przy tym pod uwagę wartość zamówienia przekraczającą progi unijne), że rozpatrując:

a) tryb przetargu nieograniczonego – ewentualny termin składania ofert upływałby w dniu 17 listopada 2014 r. (zgodnie z art. 43 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp),

b) tryb przetargu ograniczonego – ewentualny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu upływałby w dniu 7 listopada 2014 r. (zgodnie z art. 49 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp),

c) tryb przetargu ograniczonego przyspieszonego – ewentualny termin składania ofert upływałby w dniu 31 października 2014 r. (zgodnie z art. 49 ust. 3 oraz art. 52 ust. 4 ustawy Pzp),

d) przyjmując za teoretycznie możliwy tryb negocjacje z ogłoszeniem – termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w negocjacjach upływałby w dniu 7 listopada 2014 r. (zgodnie z art. 56 ust. 2 w związku z art. 49 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp),

e) przyjmując za teoretycznie możliwy tryb dialogu konkurencyjnego – termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w dialogu upływałby w dniu 7 listopada 2014 r. (zgodnie z art. 60c ust. 2 w związku z art. 49 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp),

f) przyjmując za teoretycznie możliwy tryb negocjacje bez ogłoszenia termin składania ofert powinien być wyznaczony z uwzględnieniem czasu niezbędnego na przygotowanie i złożenie oferty, przy czym złożenie oferty poprzedzają negocjacje z wykonawcami (art. 63 ust. 2 pkt 8 w związku z art. 64 ust. 1 ustawy Pzp).

Biorąc powyższe terminy pod uwagę oraz fakt, iż w zasadzie od każdej czynności zamawiającego wykonawca mógł się odwołać do Krajowej Izby Odwoławczej (gdzie termin rozpatrzenia wskazany w ustawie wynosi 14 dni) oraz przyjmując za teoretycznie możliwe zastosowanie trybów niekonkurencyjnych (w których terminy mogą być krótsze, niż w przetargu nieograniczonym lub ograniczonym), wyłonienie wykonawcy w tak krótkim czasie było praktycznie niemożliwe. Tym samym druga z przesłanek zastosowania trybu zamówienia z wolnej ręki, a więc sytuacja braku możliwości zachowania terminów określonych dla innych trybów udzielenia zamówienia została spełniona. Zamawiający powołał się na dane dotyczące szacowanego średniego czasu trwania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, przytoczonych przez Urząd Zamówień Publicznych w sprawozdaniach rocznych.

Mając na względzie dane zawarte w sprawozdaniu za 2013 r. w przypadku postępowań o wartości powyżej progów unijnych, przeciętny czas trwania postępowania liczony od daty publikacji ogłoszenia o zamówieniu do daty zawarcia umowy wskazanej w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia wyniósł 92 dni (w roku 2012 - 86 dni; 2011 - 81 dni; 2010 - 100 dni).

W podziale na poszczególne tryby wskaźnik ten kształtował się następująco:

- przetarg nieograniczony - 91 dni (2012 - 86; 2011 - 80; 2010 - 99),
- przetarg ograniczony - 130 dni (2012 -112; 2011 -117; 2010 -125),

- negocjacje z ogłoszeniem - 130 dni (2012 -161; 2011 - 228; 2010 - 229),
- dialog konkurencyjny - 275 dni (2012 - 226; 2011 - 204; 2010 - 215).

Odnosząc się do prośby o przekazanie informacji o powodach nieszczęścia postępowania będącego przedmiotem kontroli z chwilą wejścia w życie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 2014 r. w sprawie zarządzenia wyborów do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic m.st. Warszawy oraz wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast (Dz. U. z 2014 r., poz. 1134), tj. z dniem 27 sierpnia 2014 r. w jednym z trybów konkurencyjnych np. w procedurze ograniczonej przyspieszonej Zamawiający wskazał, iż przygotowując się do realizacji zamówienia na druk kart do głosowania we wszystkich wyborach samorządowych oraz w wyborach na Prezydenta m.st. Warszawy mając na uwadze doświadczenia z lat poprzednich związane z realizacją podobnych zamówień, zakładał, iż przeprowadzi jedno postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, którego wartość będzie niższa niż kwota 207.000 euro, od której uzależniony jest obowiązek przekazania ogłoszenia o zamówieniu do Urzędu Publikacji Unii Europejskiej (a w konsekwencji również obowiązek realizacji zamówienia z zachowaniem dłuższych terminów), w trybie konkurencyjnym, obejmującego swym zakresem druk wszystkich kart do głosowania. Swoją decyzję w przedmiotowym zakresie Zamawiający opierał m.in. na okoliczności, iż przy analogicznym zamówieniu z 2010 r. wysokość dotacji celowej przyznanej przez Państwową Komisję Wyborczą dla m.st. Warszawy wyniosła 713.241,36 zł, a zatem była niższa od progów unijnych. Przy takim założeniu, Zamawiający czekał na przekazanie przez Państwową Komisję Wyborczą środków finansowych, aby wszcząć 7 – dniową procedurę zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego, w której podpisanie umowy o zamówienie publiczne mogłoby mieć miejsce w połowie października 2014 r.

Zamawiający podkreślił, iż niezależnie od terminu wejścia w życie wskazanego wyżej rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów, Krajowe Biuro Wyborcze przyznało Zamawiającemu dotację celową na zadanie zlecone, związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów do rad gmin, rad powiatów, sejmików wojewódzkich i rad dzielnic m.st. Warszawy oraz wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, dopiero w dniu 26 września 2014 r. Był to zatem pierwszy dzień, w którym Zamawiający dysponował środkami na realizację zamówienia. Kolejną kwestią, na którą Zamawiający zwraca uwagę jest okoliczność, iż kalendarz wyborczy, który stanowił podstawę przygotowania wyborów samorządowych, określał dni, w których upływają terminy wykonania czynności wyborczych. Przygotowanie przez Zamawiającego opisu przedmiotu zamówienia oraz oszacowanie wartości zamówień nie było możliwe przed upływem terminów wynikających z kalendarza wyborczego (są to czynności, na które Zamawiający nie miał wpływu). Zgodnie z kalendarzem wyborczym w dniu 7 października 2014 r. do godz. 24.00 upływał termin zgłaszania terytorialnym komisjom wyborczym list kandydatów na radnych,

odrębnie dla każdego okręgu wyborczego dla wyborów do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic m.st. Warszawy. W dniu 26 października 2014 r. upływał termin zgłaszania zamiaru głosowania korespondencyjnego przez uprawnionych wyborców. Wyborcom tym Zamawiający zobowiązany był dostarczyć pakiety wyborcze zawierające karty do głosowania na maksymalnie 7 dni przed terminem wyborów. Jest to maksymalny, ustawowy termin zobowiązania Urzędu do doręczenia pakietu wyborcy. A zatem wykonanie pakietu musiało nastąpić wcześniej, niż wskazane 7 dni przed terminem wyborów, a więc fizycznie musiały być już gotowe dużo wcześniej, co powodowało skracanie się czasu na ich wykonanie. Opis przedmiotu zamówień musiał więc zawierać takie zobowiązanie dla potencjalnego wykonawcy. Następnym czynnikiem determinującym długość wykonania zamówienia, to określenie przez Państwową Komisję Wyborczą wymogu dotyczącego wzorów kart do głosowania (wycinanie otworów w rogach kart). Wskazane wyżej okoliczności faktyczne, a także oszacowana z najwyższą starannością wartość szacunkowa przedmiotowych zamówień, która przekraczała kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp, uniemożliwiły Zamawiającemu wszczęcie postępowań o zamówienia publiczne w przedmiotowym zakresie bezpośrednio po wejściu w życie Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 2014 r. w sprawie zarządzenia wyborów do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic m.st. Warszawy oraz wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, tj. z dniem 27 sierpnia 2014 r., a także przeprowadzenie tych postępowań w trybach otwartych.

Ostatecznie Zamawiający potwierdził, iż jego zdaniem tryb zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp wobec spełnienia wszystkich wymogów ustawy Pzp, w sytuacji udzielania zamówień publicznych obejmujących druk kart do głosowania był uzasadniony.

Z protokołów postępowań wynika, iż:

1. w dniu 23 października 2014 r. skierowano zaproszenie do negocjacji w trybie z wolnej ręki do spółki Abedik S.A. z siedzibą w Poznaniu. W tym samym dniu odbyły się negocjacje w sprawie ustalenia warunków realizacji zamówienia w trybie z wolnej ręki. W dniu 31 października 2014 r. zawarto z ww. Wykonawcą umowę. Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 2 grudnia 2014 r.,
2. w dniu 6 listopada 2014 r. skierowano zaproszenie do negocjacji w trybie z wolnej ręki do spółki Paperhat Poland Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. W tym samym dniu odbyły się negocjacje w sprawie ustalenia warunków realizacji zamówienia w trybie z wolnej ręki. W dniu 6 listopada 2014 r. zawarto z ww. Wykonawcą umowę. Ogłoszenie o udzieleniu

zamówienia zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 9 grudnia 2014 r.,

3. w dniu 6 listopada 2014 r. skierowano zaproszenie do negocjacji w trybie z wolnej ręki do spółki Abedik S.A. z siedzibą w Poznaniu. W tym samym dniu odbyły się negocjacje w sprawie ustalenia warunków realizacji zamówienia w trybie z wolnej ręki. W dniu 12 listopada 2014 r. zawarto z ww. Wykonawcą umowę. Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 29 listopada 2014 r.,
4. w dniu 6 listopada 2014 r. skierowano zaproszenie do negocjacji w trybie z wolnej ręki do przedsiębiorstwa [REDAKTED]. W tym samym dniu odbyły się negocjacje w sprawie ustalenia warunków realizacji zamówienia w trybie z wolnej ręki. W dniu 12 listopada 2014 r. zawarto z ww. Wykonawcą umowę. Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 22 listopada 2014 r.,
5. w dniu 6 listopada 2014 r. skierowano zaproszenie do negocjacji w trybie z wolnej ręki do spółki INTERDRUK S.A. z siedzibą w Warszawie. W tym samym dniu odbyły się negocjacje w sprawie ustalenia warunków realizacji zamówienia w trybie z wolnej ręki. W dniu 12 listopada 2014 r. zawarto z ww. Wykonawcą umowę. Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 22 listopada 2014 r.,
6. w dniu 6 listopada 2014 r. skierowano zaproszenie do negocjacji w trybie z wolnej ręki do przedsiębiorstwa [REDAKTED]. W tym samym dniu odbyły się negocjacje w sprawie ustalenia warunków realizacji zamówienia w trybie z wolnej ręki. W dniu 12 listopada 2014 r. zawarto z ww. Wykonawcą umowę. Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 22 listopada 2014 r.,
7. w dniu 6 listopada 2014 r. skierowano zaproszenie do negocjacji w trybie z wolnej ręki do Przedsiębiorstwa [REDAKTED]. W tym samym dniu odbyły się negocjacje w sprawie ustalenia warunków realizacji zamówienia w trybie z wolnej ręki. W dniu 12 listopada 2014 r. zawarto z ww. Wykonawcą umowę. Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 22 listopada 2014 r.

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Tryb zamówienia z wolnej ręki jest wyjątkiem od zasad obowiązujących w zakresie zamówień publicznych, zarówno na gruncie prawa krajowego, jak również europejskiego. Zgodnie z orzecznictwem zarówno Sądu Najwyższego, jak i Naczelnego Sądu Administracyjnego, przepisy zezwalające na odstępianie od stosowania podstawowych trybów udzielania zamówień publicznych, muszą być zawsze interpretowane ściśle, a lista przesłanek umożliwiających zastosowanie poszczególnych trybów ma charakter zamknięty (wyrok SN z dnia 6 lipca 2001 r., sygn. akt III RN 16/01, wyrok NSA z dnia 11 września 2000 r. sygn. akt II S.A. 2074/00, wyrok NSA z dnia 1 października 2001 r., sygn. akt II SA 2802/00). Również w świetle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (dalej: „ETS”), przesłanki zastosowania tego trybu muszą podlegać wykładni ścisłej, zaś ciężar udowodnienia zaistnienia okoliczności uzasadniających zastosowanie wyjątku spoczywa na tym, kto z tego faktu wywodzi skutki prawne (w przedmiotowym stanie faktycznym – na Zamawiającym) (tak m.in. wyrok ETS z dnia 18 listopada 2004 r. w sprawie Komisja przeciw Republice Federalnej Niemiec C-126/03).

Zamawiający uzasadniając zastosowanie trybu z wolnej ręki przy udzieleniu przedmiotowego zamówienia wskazał na art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp. Powyższa regulacja stanowi, że zamawiający jest uprawniony do wszczęcia postępowania z wolnej ręki ze względu na wyjątkową sytuację niewynikającą z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której nie mógł przewidzieć, zaś wymagane jest natychmiastowe wykonanie zamówienia, a nie można zachować terminów określonych dla innych trybów udzielenia zamówienia. Przepis ten umożliwia zatem udzielenie zamówienia w trybie z wolnej ręki, gdy zaistnieją łącznie następujące okoliczności:

- a) wyjątkowa sytuacja,
- b) przyczyny powstania tej sytuacji nie leżą po stronie zamawiającego,
- c) sytuacji tej zamawiający nie mógł przewidzieć,
- d) wymagane jest natychmiastowe wykonanie zamówienia,
- e) nie można zachować terminów określonych dla innych trybów udzielania zamówienia.

Pomiędzy wszystkimi wymienionymi powyżej przesłankami powinien zachodzić związek przyczynowo – skutkowy oraz związek czasowy.

Na podstawie ustalonego stanu faktycznego nie można uznać, iż w niniejszej sprawie spełnione zostały wszystkie powyższe przesłanki.

Na wstępie należy zauważyć, że Zamawiający nie wykazał spełnienia przesłanek wyjątkowości sytuacji oraz jej nieprzewidywalności.

Wybory do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, w myśl art. 371 § 1 ustawy – Kodeks wyborczy zarządzane są przez Prezesa Rady Ministrów nie wcześniej niż na 4 miesiące i nie później niż na 3 miesiące przed upływem kadencji. Jednocześnie zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2013 poz. 594 z późn. zm.) kadencja rady gminy trwa 4 lata licząc od dnia wyboru. Analogiczne terminy obowiązują w zakresie wyborów do rad dzielnic m.st. Warszawy, rady m.st. Warszawy oraz kadencji Prezydenta m.st. Warszawy. Wybory samorządowe w 2014 roku przeprowadzane były terminowo, przed upływem 4 – letniej kadencji oraz były zarządzane w terminie. Wybory zostały wyznaczone na dzień 16 listopada 2014 r. Tak więc nie wystąpiły żadne wyjątkowe okoliczności, które spowodowały, iż wybory były realizowane w terminach nieprzewidywalnych.

Na marginesie należy wskazać, iż w świetle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości za nieprzewidywalną nie może być uznana konieczność dochowania określonych terminów. Zgodnie z orzeczeniem ETS z dnia 2 czerwca 2005 r. w sprawie C-394/02 Komisja przeciwko Republice Grecji fakt, że dany organ może na podstawie obowiązującego prawa nakładać pewne terminy stanowi przewidywalny element procedury zatwierdzania projektu. W wydanych orzeczeniach ETS przyznał powyższą cechę okolicznościom wykraczającym poza normalne warunki życia gospodarczego i społecznego, w szczególności zdarzeniom losowym, awariom, klęskom żywiołowym, które wymagają podjęcia natychmiastowych działań zabezpieczających (m. in. orzeczenia C-385/02 *Komisja przeciwko Włochom*, C-394/02 *Komisja przeciwko Grecji*, czy C-337/02 *Komisja przeciwko Włochom*). Jednocześnie, w wielu innych sprawach Trybunał odmówił przymiotu nieprzewidywalności (wyjątkowości) m.in. pilnemu zapotrzebowaniu na specyficzny lek (orzeczenie C-328/92 *Komisja przeciwko Hiszpanii*), decyzji odmawiającej zatwierdzenia projektu (orzeczenie C-318/94 *Komisja przeciwko Niemcom*), czy konieczności wykonania projektu w terminach nałożonych przez właściwy organ (orzeczenie C-394/02 *Komisja przeciwko Grecji*). W związku z powyższym argumenty Zamawiającego są bezzasadne, nie została spełniona przesłanka nieprzewidywalności.

W uchwale z dnia 30 lipca 2015 r. KIO/KD 41/15 dotyczącej analogicznego zamówienia przeprowadzonego przez Zamawiającego pn.: „*skład komputerowy, łamanie, naświetlanie oraz druk 1 336 272 i rozwieszenie przez wykonawcę własnym środkiem transportu do siedzib urzędów dzielnic m.st. Warszawy kart do głosowania w wyborach Prezydenckich m.st. Warszawy zarządzonych na dzień 16 listopada 2014 r.*”, Krajowa Izba Odwoławcza stwierdziła, iż skoro od wejścia w życie dnia 27 sierpnia 2014 r. rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 2014 r. w sprawie zarządzenia wyborów do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic w tym m.st. Warszawy oraz wyborów wójtów,

burmistrzów i prezydentów miast, znana była data wyborów samorządowych wyznaczona na dzień 16 listopada 2014 r. – to nie można mówić, że zachodziła sytuacja nieprzewidywalna.

Odnosnie argumentu podniesionego przez Zamawiającego w zakresie specyficznych wymogów technicznych wykonania zamówienia oraz dużego nakładu kart do głosowania, należy zauważyć, iż nakład kart do głosowania jest przewidywalny, ponieważ jest związany z rejestrem wyborców, do prowadzenia którego Zamawiający jest zobowiązany zgodnie z ustawą Kodeks wyborczy. Ponadto na rynku istnieje wielu wykonawców potencjalnie zdolnych do wykonania ww. zamówienia, uwzględniając duży nakład zamówienia. Usługa druku jest jedną z bardziej powszechnych na rynku. Powyższe powoduje, iż tak duża konkurencja w tej branży tym bardziej determinuje przeprowadzanie zamówień publicznych w trybach konkurencyjnych, w których z uwagi na pilność realizacji zamówienia, na którą powołuje się Zamawiający, można dodatkowo określić jako jedno z kryterium wyboru ofert – termin realizacji zamówienia od momentu jego zlecenia Wykonawcy.

Ponadto należy zauważyć, iż zgodnie z ww. uchwałą Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 30 lipca 2015 r., przepis art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp odnosi się do samej nieprzewidywalności zdarzenia, z którym związana jest konieczność udzielenia zamówienia publicznego. Nie dotyczy tego, na co powoływał się Zamawiający, że: (1.) oczekiwał na przyznanie środków dotacji na przeprowadzenie wyborów samorządowych, (2.) od wysokości środków dotacji, uzależniał obranie procedury przetargowej, gdyż spodziewał się, że będzie to kwota niższa niż określona w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp (poniżej 207.000 euro), jak miało to miejsce w wyborach z 2010 r., (3.) oczekiwał na zgłaszanie terytorialnym komisjom wyborczym list kandydatów na radnych, odrębnie dla każdego okręgu wyborczego dla wyborów do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic m.st. Warszawy oraz na zgłaszanie gminnym komisjom wyborczym kandydatów na wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, pozwalających ustalić ilość odpowiednich kart do głosowania. Krajowa Izba Odwoławcza podkreśliła, iż powyższe zdarzenia zamawiający odnosił do możliwości sporządzenia dokładnego opisu przedmiotu zamówienia zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy Pzp, do oszacowania wartości zamówienia i obrania trybu przeprowadzenia przetargu, a nie do faktu wyborów - jako zdarzenia, z którym wiązało się zamówienie. Ponadto Zamawiający zupełnie pominął dyspozycję art. 32 ust. 1 ustawy Pzp, która stanowi, iż podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone przez zamawiającego z należytą starannością. Z kolei przepis art. 35 ust. 1 ustawy Pzp nakłada obowiązek ustalenia wartości zamówienia nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem wszczęcia postępowania, jeżeli przedmiotem zamówienia są dostawy lub usługi.

Jednocześnie Izba stwierdziła, iż *argument, że w 2010 r. Zamawiający przeprowadził postępowanie na druk kart do głosowania w wyborach samorządowych, przy zastosowaniu krótszych terminów z uwagi na podprogową wartość zamówienia, nie mógł mieć znaczenia. W stosunku do roku 2014 r. warunki cenowe mogły ulec znacznej zmianie z czym Zamawiający winien się liczyć. W związku z powyższym nie można uznać, iż powyższa sytuacja była nieprzewidywalna.*

Na podstawie ustalonego stanu faktycznego nie można uznać, iż w niniejszej sprawie zachodziła potrzeba natychmiastowego wykonania zamówienia oraz nie można było zachować terminów określonych dla innych trybów udzielenia zamówienia.

Przyjmuje się, że natychmiastowe wykonanie zamówienia oznacza konieczność jego realizacji „szybciej niż pilnie”, czyli właściwie „z dnia na dzień”. Jest to zatem przesłanka, która znajdzie zastosowanie jedynie w sytuacjach wyjątkowych, wymagających od zamawiającego szczególnie szybkiej reakcji. W przedmiotowej sprawie brak jest wypełnienia przesłanki „natychmiastowości”, bowiem jakkolwiek zrozumiałą jest potrzeba wydrukowania kart do głosowania w krótkim terminie – nie sposób stwierdzić, iż wykonanie zamówienia powinno być dokonane „natychmiast”, czyli „z dnia na dzień”. Ponadto wystąpienie okoliczności powodujących konieczność natychmiastowego wykonania zamówienia musi wynikać z przyczyn niezależnych od Zamawiającego, których nie można było przewidzieć. Z ustalonego stanu faktycznego sprawy wynika, iż w przedmiotowej sprawie nie mieliśmy do czynienia z taką sytuacją.

Przekonanie Zamawiającego, że przedmiot zamówień znany był dopiero w dniach 8 i 18 października 2014 r. nie zasługuje na uwzględnienie. Zgodnie z protokołami postępowań przeprowadzonych w trybie z wolnej ręki wartość szacunkowa zamówień została ustalona w dniu 30 września 2014 r. na podstawie ustalenia liczby kart i obliczenia kwoty zamówienia poprzez pomnożenie liczby kart przez kwotę środków przeznaczonych na druk 1 karty na podstawie informacji z Krajowego Biura Wyborczego w Warszawie. Tym samym, co najmniej w tej dacie Zamawiającemu musiał być znany opis przedmiotu zamówienia. Ustalenia wartości szacunkowej zamówienia dokonuje się bowiem w oparciu o posiadany opis przedmiotu zamówienia. W przeciwnym wypadku mielibyśmy do czynienia z przeszacowaniem lub niedoszacowaniem wartości zamówienia.

Ponadto, opis przedmiotu zamówień, stanowiący załącznik nr 1 do zaproszenia do negocjacji w trybie z wolnej ręki z dnia 23 października 2014 r. (postępowanie nr: KZ/1240/14/DKD) oraz stanowiący pkt 2 (przedmiot zamówienia) zaproszeń do negocjacji w trybie z wolnej ręki z dnia 6 listopada 2014 r. (postępowania nr: KZ/1319/14/DKD, KZ/1320/14/DKD, KZ/1321/14/DKD, KZ/1322/14/DKD, KZ/1323/14/DKD, KZ/1324/14/DKD) nie

zawierał żadnych dodatkowych danych (niezbędnych do realizacji zamówienia), ponad te, które wynikały z uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 11 sierpnia 2014 r. w sprawie wzorów kart do głosowania oraz nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille'a, w wyborach do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic m.st. Warszawy oraz w wyborach wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, podjętej na podstawie art. 40 § 5 i art. 40a § 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2011, Nr 21, poz. 112 z późn. zm.). W treści opisu przedmiotu zamówienia postępowań w trybie z wolnej ręki wprost wskazano, iż zasady druku, zabezpieczenia (pkt 1 lub 2.2.), parametry techniczne oraz inne szczegółowe warunki (pkt 3 lub 2.4.) kart do głosowania określa uchwała Państwowej Komisji Wyborczej. Jednocześnie w zawartej umowie w trybie z wolnej ręki z dnia 31 października 2014 r. oraz umowach z dnia 12 listopada 2014 r. znalazły się zapisy, iż przedmiotem umowy jest wykonanie usługi poligraficznej kart do głosowania według wzoru ustalonego uchwałą Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 11 sierpnia 2014 r. (§ 1 ust. 1 umów).

W konsekwencji, niezaprzeczalnym jest fakt, iż opis przedmiotu zamówienia mógł być sporządzany już od dnia 11 sierpnia 2014 r., a najdalej od zmiany tej uchwały z dnia 25 sierpnia 2014 r. Zgodnie bowiem z § 11 uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 11 sierpnia 2014 r. uchwała wchodziła w życie z dniem podjęcia i podlegała ogłoszeniu. Posiadana wiedza w zakresie wyglądu, parametrów technicznych, zabezpieczenia i zawartości kart do głosowania, wynikająca ze wskazanej wyżej uchwały Państwowej Komisji Wyborczej, w sposób wystarczający umożliwiała dokonanie opisu przedmiotu zamówienia, oszacowania wartości zamówienia, jak i potencjalnym wykonawcom obliczenie ceny oferty. Wybór wykonawców usług poligraficznych mógł być zatem dokonany w postępowaniach konkurencyjnych, wszczętych niezwłocznie po wejściu w życie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 2014 r. w sprawie zarządzenia wyborów do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic m.st. Warszawy oraz wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. Natomiast szczegóły informacji w zakresie ilości i liczebności kandydatów mogły być dookreślone i przekazane przez Zamawiającego uprzednio wybranym wykonawcom po ostatecznym zamknięciu list kandydatów przez Miejską Komisję Wyborczą. W związku z powyższym nie można uznać, że została spełniona przesłanka konieczności natychmiastowego wykonania zamówienia.

W zakresie argumentacji Zamawiającego, dotyczącej bezwzględnej konieczności wykonania zamówienia w terminie narzuconym przez kalendarz wyborczy wskazał, iż nie miał on wpływu na wyłonienie wykonawców druku kart do głosowania. Jak już wcześniej zostało to wykazane przedmiot zamówienia był możliwy do określenia już od 11 sierpnia 2014 r.,

tj. od dnia podjęcia uchwały Państwowej Komisji Wyborczej, a najdalej od zmiany tej uchwały z dnia 25 sierpnia 2014 r.

Twierdzenie Zamawiającego podniesione w udzielonych wyjaśnieniach, iż Krajowe Biuro Wyborcze przyznało Zamawiającemu dotację celową na zadanie zlecone, związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem wyborów do rad gmin, rad powiatów, sejmików wojewódzkich i rad dzielnic m.st. Warszawy oraz wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, dopiero w dniu 26 września 2014 r., nie zasługuje na uwzględnienie. Należy zauważyć, iż Zamawiający może wszcząć postępowanie o zamówienie publiczne nie mając jeszcze zabezpieczonych środków na realizację zamówienia publicznego. Obowiązek ten zachodzi dopiero w chwili zawarcia umowy z wykonawcą wybranym w postępowaniu.

Podobnie stwierdziła Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, w wyjaśnieniach udzielonych w trybie art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.): *przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych oraz przepisy aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie, nie zawierają zakazu wszczęcia i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w sytuacji, gdy zamawiający nie ma jeszcze zagwarantowanych środków na realizację zadania.* Powyższe zostało także potwierdzone uchwałą Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 30 lipca 2015 r. KIO/KD 41/15.

W odniesieniu do odwołania się przez Zamawiającego na przeprowadzoną kontrolę z dnia 13 grudnia 2012 r. znak: UZP/DKD/KND/3/12, należy stwierdzić iż stan faktyczny tej sprawy był odmienny, aniżeli sprawa będąca przedmiotem niniejszej kontroli. W przywołanej kontroli, istotne znaczenie miał wniesiony protest wyborczy przez Komitet Wyborczy Wyborców Obywatelskich List Wyborczych Nowego Ekranu. Należy też dodać, iż każde postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego charakteryzuje się odrębną specyfiką i prowadzone jest w odmiennych okolicznościach faktycznych. Tym samym, wybór trybu postępowania nie może być dokonywany w oparciu o rozstrzygnięcia przywołane w uprzednio przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu kontrolach.

Odnośnie podniesionego przez Zamawiającego argumentu dotyczącego *niemożliwości zachowania terminów określonych dla innych trybów udzielenia zamówienia*, z uwagi na uzupełnianie dokumentów oferty, czy korzystanie ze środków ochrony prawnej przez wykonawców, gdyby przetarg był prowadzony w innej procedurze – mógłby być zagrożony wyznaczony termin wyborów, Krajowa Izba Odwoławcza w ww. uchwale stwierdziła, iż powoływanie się na ww. okoliczność to niezasadna próba usprawiedliwienia stwierdzonych naruszeń.

O tym, iż przedmiotowe zamówienia mogły być udzielone w jednym z trybów konkurencyjnych wskazują także postępowania przeprowadzone przez innych zamawiających w zakresie tożsamego przedmiotu zamówienia, a mianowicie na druk kart do głosowania w wyborach zarządzonych na dzień 16 listopada 2014 r. (postępowania, w których wartość zamówienia przekraczała kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp), np.: Zamawiający – Województwo Śląskie – procedura ograniczona przyspieszona (data ogłoszenia o zamówieniu: 02.09.2014 r.), Zamawiający – Województwo Dolnośląskie – procedura ograniczona przyspieszona (data ogłoszenia o zamówieniu: 13.09.2014 r.), Zamawiający – Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego – procedura otwarta (data ogłoszenia o zamówieniu: 11.09.2014 r.). Należy zauważyć, iż przywołany Zamawiający – Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w postępowaniu na druk kart do głosowania w wyborach do Sejmiku Województwa Wielkopolskiego zarządzonych na dzień 21 listopada 2010 r., przeprowadzał postępowanie o wartości nieprzekraczającej kwoty określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp (nr ogłoszenia: 343742 – 2010 z dnia 25 października 2010 r.), czyli w roku wyborczym 2014 był w takiej samej sytuacji, co Miasto Stołeczne Warszawa, a pomimo wszystko zdołał przeprowadzić w 2014 r. postępowanie w trybie otwartym. W ogłoszeniu o zamówieniu z 2014 r. wskazano, iż *niemożliwe jest określenie dokładnej ilości kart (stron) w karcie do głosowania (broszurze), gdyż jest ona uzależniona od liczby list kandydatów zarejestrowanych przez komitety wyborcze w poszczególnych okręgach wyborczych w wyborach do Sejmiku Województwa Wielkopolskiego. Termin rejestracji list kandydatów (...) upływa 7 października 2014 r.* W związku z powyższym Zamawiający podał szczegółowe okoliczności realizacji zamówienia, wskazując minimalną i maksymalną liczbę stron w karcie do głosowania. Na powyższy zakres wykonawca zobowiązany był wycenić ofertę. Ponadto w przypadku większej ilości zarejestrowanych komitetów wyborczych niż podane w opisie przedmiotu zamówienia i związanego z tym zwiększenia objętości karty do głosowania (broszury), Zamawiający przewidział możliwość udzielenia zamówień uzupełniających wykonawcy umowy, o wartości nie większej niż 50% wartości zamówienia podstawowego polegających na powtórzeniu tego samego rodzaju zamówień oraz zgodności z przedmiotem zamówienia podstawowego – w trybie art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp.

W związku z powyższym Zamawiający nie wykazał, iż zachodziła potrzeba natychmiastowego wykonania zamówienia oraz nie można było zachować terminów określonych dla innych trybów udzielenia zamówienia.

Należy zauważyć, iż w uchwale z dnia 30 lipca 2015 r. KIO/KD 41/15 Izba jednoznacznie stwierdziła, iż *nie zachodziła jednocześnie żadna z przesłanek opisanych w normie art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp, tj.: (1.) ani nie miało miejsca wystąpienie wyjątkowej, niewynikającej*

z przyczyn leżących po stronie zamawiającego i niemożliwej do przewidzenia sytuacji, (2.) ani taka przesłanka, że zamówienie musiało być udzielone natychmiast (z dnia na dzień), i nie można było zachować terminów właściwych dla innych trybów udzielenia zamówienia.

Należy zwrócić uwagę, iż ustawa Pzp przewiduje szereg instrumentów, które pozwalają na elastyczne opisanie przedmiotu zamówienia i zapobieżenie sytuacjom, iż zachodzi nagła potrzeba rozszerzenia, bądź zmniejszenia zakresu zamówienia. Opis przedmiotu zamówienia może być tak skonstruowany, aby potrzeba druku różnych materiałów była zapewniona w zależności od aktualnych potrzeb Zamawiającego. Temu m.in. służą zamówienia uzupełniające, prawo opcji, możliwość przewidzenia i opisanie istotnych zmian w umowie, jak i ustalenie ceny jednostkowej druku w różnych kategoriach. Zamawiający ponadto spodziewając się dużej ilości materiałów do druku może wyłonić wykonawców w trybie konkurencyjnym i podpisać z nimi umowę ramową i tym samym zapewnić sobie gotowość realizacji zadań w tym zakresie.

Reasumując stwierdzić należy, iż Zamawiający w okolicznościach faktycznych sprawy nie wykazał spełnienia przesłanek określonych w art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp uprawniających do zastosowania trybu zamówienia z wolnej ręki. Zamawiający poprzez nieuprawnione odstępianie od stosowania trybów podstawowych naruszył art. 10 oraz art. 7 ust. 1 ustawy Pzp.

Jednocześnie uprzejmie informuję, iż zgodnie z art. 167 ust. 1 ustawy Pzp, od wyniku kontroli doraźnej Zamawiającemu przysługuje prawo zgłoszenia do Prezesa Urzędu umotywowanych zastrzeżeń w terminie 7 dni od dnia doręczenia informacji o wyniku kontroli.